

Expunere de motive
**la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 406/2001 privind
acordarea unor drepturi persoanelor care au avut calitatea de șef al
statului român**

1. Scopul proiectului

Proiectul de lege are ca scop:

- punerea în aplicare, în mod expres, a efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 319 din 1 iulie 2025;
- restabilirea redactării art. 1 alin. (3) din Legea nr. 406/2001 în forma anterioară Legii nr. 243/2021;
- abrogarea expresă a Legii nr. 243/2021, pentru asigurarea coerenței și lizibilității cadrului normativ;
- stabilirea unor măsuri de conformare administrativă și de corelare a normelor subsecvente.

2. Context și temei juridic

- Prin Decizia nr. 319/2025 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 722 din 1 august 2025), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că Legea nr. 243/2021 este neconstituțională în ansamblul său. Curtea a reținut, în esență, încălcarea art. 1 alin. (5) și art. 15 alin. (2) din Constituție (principiul legalității/securității juridice și neretroactivitatea legii civile), inclusiv pentru lipsa normelor tranzitorii adecvate și afectarea situațiilor juridice epuizate.
- Curtea a statuat că, de la data publicării deciziei, art. 1 alin. (3) din Legea nr. 406/2001 se aplică în redactarea anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 243/2021.
- În temeiul art. 147 alin. (4) din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii, iar autoritățile publice au obligația să se conformeze. Pentru claritate legislativă și evitare a controalelor redundante în practică, o intervenție normativă este oportună, cu abrogarea expresă a Legii nr. 243/2021 și reasezarea explicită a textului Legii nr. 406/2001.

3. Necesitatea reglementării

- În perioada aplicării Legii nr. 243/2021, autorități și instituții publice (inclusiv cele implicate în punerea în aplicare a Legii nr. 406/2001) au emis acte administrative de executare. Constatarea neconstituționalității legii impune operarea unor măsuri de curățare normativă și de reanalizare a actelor adoptate exclusiv în temeiul acestei legi.
- Pentru a asigura previzibilitatea normativă, securitatea juridică și aplicarea unitară în practică, proiectul stabilește termene, responsabilități și coordonarea actualizărilor subsecvente ale cadrului normativ.

4. Soluția propusă Proiectul de lege conține:

- Art. I: restabilirea textului art. 1 alin. (3) din Legea nr. 406/2001 în forma anterioară Legii nr. 243/2021 (excluderea referinței la calitatea de lucrător/colaborator al Securității).
- Art. II: abrogarea expresă a Legii nr. 243/2021, pentru a evita confuziile la consolidarea legislației și a garanta lizibilitatea corpului de reglementări.
- Art. III: măsuri de conformare administrativă – reanalizarea, în termen de 30 de zile, a actelor administrative emise exclusiv în temeiul Legii nr. 243/2021; aplicarea pentru

viitor a drepturilor din Legea nr. 406/2001, în forma restabilită.

- Art. IV: corelarea actelor normative subsecvente în termen de 30 de zile (hotărâri ale Guvernului, ordine, instrucțiuni, regulamente), astfel încât aplicarea Legii nr. 406/2001 să fie coerentă cu forma restabilită a art. 1 alin. (3).
- Art. V: intrarea în vigoare după 3 zile de la publicare (vacatio legis minimală, adecvată naturii tehnice și de conformare a reglementării).

5. Efecte legislative și administrative

- Legea nr. 406/2001 va fi aplicată, fără echivoc, în redactarea art. 1 alin. (3) anterioară Legii nr. 243/2021.
- Legea nr. 243/2021 va fi exclusă expres din fondul activ al legislației.
- Administrația va opera măsurile de conformare în termene determinate (30 de zile), inclusiv:
 - reanalizarea actelor emise exclusiv în temeiul Legii nr. 243/2021;
 - corelarea normelor subsecvente (în special cele referitoare la implementarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 406/2001: indemnizația lunară, paza și protecția, folosința locuinței și a autoturismului, cabinetul de lucru etc.).

6. Impact bugetar și financiar

- Proiectul nu instituie drepturi noi; reia forma anterioară a Legii nr. 406/2001, existentă înainte de intervenția Legii nr. 243/2021.
- Reluarea acordării pentru viitor a drepturilor prevăzute de Legea nr. 406/2001 poate antrena cheltuieli în sarcina ordonatorilor implicați (inclusiv pentru paza și protecția asigurată de SPP, indemnizația și celelalte drepturi). Aceste cheltuieli au existat în regimul anterior Legii nr. 243/2021 și pot fi gestionate în limitele creditelor bugetare aprobate, cu ajustările bugetare necesare, dacă este cazul, pe parcursul execuției, potrivit Legii finanțelor publice.
- Proiectul nu generează cheltuieli neprevăzute față de regimul juridic aplicabil anterior Legii nr. 243/2021.

7. Impact asupra sistemului judiciar

- Clarificarea legislativă (abrogarea expresă și reinstalarea explicită a textului) reduce litigiile privind aplicarea în timp a Legii nr. 243/2021 și efectele actelor emise în temeiul acesteia.
- Măsura de reanalizare administrativă în termen (30 de zile) reduce nevoia de contestare judiciară, susținând soluții administrative rapide și conforme.

8. Compatibilitate cu Constituția și dreptul UE

- Proiectul transpune efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 319/2025, cu respectarea art. 147 alin. (4) din Constituție, principiului legalității (art. 1 alin. (5)) și neretroactivității (art. 15 alin. (2)).
- Materia reglementată nu intră sub incidența obligațiilor de transpunere a dreptului Uniunii Europene; proiectul este neutru față de acquis-ul UE.

9. Respectarea normelor de tehnică legislativă (Legea nr. 24/2000)

- Structura proiectului este concisă, cu articole de modificare/abrogare și dispoziții de punere în aplicare (art. 26, art. 54 și art. 62 din Legea nr. 24/2000).
- Se evită justificările în textul normativ; justificarea se regăsește în prezenta Expunere de motive.
- Se instituie termene și obligații clare pentru corelarea normelor subsecvente și reanalizarea actelor administrative.

10. Procedura de adoptare

- Natura juridică: lege ordinară.
- Se aplică procedura parlamentară prevăzută de Constituție (art. 75 și art. 76 alin. (2)).

11. Concluzii

Proiectul asigură:

- conformarea deplină și promptă la Decizia Curții Constituționale nr. 319/2025;
- restabilirea previzibilității și securității juridice în aplicarea Legii nr. 406/2001;
- claritate asupra efectelor încetării aplicabilității Legii nr. 243/2021;
- reducerea costurilor tranzacționale și a litigiilor prin termene și obligații administrative clare.

Față de cele expuse, supun Parlamentului spre adoptare proiectul de lege în forma anexată.

Inițiator,

PEIA NINEL	Semnat digital de PEIA NINEL Data: 2025.08.13 11:36:13 +03'00'
-------------------	---

Senator al României
Chestor al Senatului